

Ändringar i koncessionsavgiftslagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlas förslagspunkt 1 i budgetpropositionen (prop. 2005/06:1), utgiftsområde 17 om koncessionsavgift på televisionens område jämte två motionsyrkanden med anledning av lagförslaget samt ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2005.

Regeringens förslag avser ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006, men föreslås tillämpas för tid fr.o.m. den 1 juli 2005.

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag och avstyrker motionerna. I betänkandet finns två reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Reducering av den rörliga delen av koncessionsavgiften.....	6
Gällande bestämmelser.....	6
Reducering i förhållande till nedläggningen av analoga sändningarna.....	6
Motion.....	7
Utskottets ställningstagande.....	7
Avveckling av koncessionsavgiften.....	8
Utskottets ställningstagande.....	8
Reservationer.....	9
1. Reducering av den rörliga delen av koncessionsavgiften, punkt 1 (kd).....	9
2. Avveckling av koncessionsavgiften, punkt 2 (m).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Reducering av den rörliga delen av koncessionsavgiften

Riksdagen antar regeringens i bilaga 2 intagna förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 17 punkt 1 och avslår motion 2005/06:K454 yrkandena 3 och 4.

Reservation 1 (kd)

2. Avveckling av koncessionsavgiften

Riksdagen avslår motion 2005/06:K340 yrkande 8.

Reservation 2 (m)

Stockholm den 17 november 2005

På konstitutionsutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Göran Magnusson (s), Tobias Krantz (fp), Pär Axel Sahlberg (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Anders Bengtsson (s), Henrik S Järrel (m), Helene Petersson (s), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c), Billy Gustafsson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Karin Åström (s), Kenneth G Forslund (s), Yoomi Renström (s) och Lotta Hedström (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 14 mars 2002 att bemyndiga chefen för Kulturdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radios område (koncessionsavgiftslagen) och föreslå de författningsändringar som föranleddes av övervägandena.

I maj 2003 överlämnade utredaren betänkandet Koncessionsavgift på televisionens område (SOU 2003:47). Betänkandet har remissbehandlats.

Vissa frågor, bl.a. om koncessionsavgiftens storlek, behövde ytterligare belysas varför det inom Utbildnings- och kulturdepartementet upprättades en promemoria med förslag till ändringar i koncessionsavgiftslagen m.m. Promemorian har remissbehandlats.

Regeringen överlämnade i maj 2005 proposition 2004/05:155 Koncessionsavgift på televisionens område m.m. till riksdagen med förslag om ändringar bl.a. i koncessionsavgiftslagen. Regeringen gjorde i propositionen bedömningen att koncessionsavgiften bör reduceras och att reduktionen bör kopplas till den takt i vilken de analoga sändningarna faktiskt upphör samt anförde att den avsåg att återkomma med förslag till reduktion senare. I juni 2005 godkände riksdagen regeringens förslag att ändra koncessionsavgiftslagen så att skyldighet att betala koncessionsavgift för det programföretag som har ensamrätt att med analog sändningsteknik sända tv-program med reklam skall gälla oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte (prop. 2004/05:155, bet. 2004/05:KU16, rskr. 2004/05:294).

Inom Utbildnings- och kulturdepartementet har det i juni 2005 upprättats en promemoria om reduktion av koncessionsavgiften. Promemorian har remissbehandlats. Regeringen bedömer att lagändringarna är av så enkel beskaffenhet att Lagrådets yttrande inte behöver införskaffas.

I betänkandet behandlar utskottet två motionsyrkanden med anledning av lagförslaget samt ett motionsyrkande från allmänna motionstiden 2005. Förslagen i motionerna återges i *bilaga 1*.

Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Bakgrund

Den svenska tv-marknaden har utvecklats mycket snabbt de senaste tio åren. Utbudet har ökat och konkurrensen skärpts. För att värna kvaliteten och mångfalden har staten formulerat villkor för den tv-kanal som har en exklusiv rätt att som enda kommersiella kanal nå hela landet via det analoga marknätet.

Riksdagen beslutade våren 2003 att den marksända televisionen skall övergå till digital teknik, att de digitala tv-sändningarna skall byggas ut och att de analoga tv-sändningarna skall läggas ned etappvis för att upphöra efter en övergångsperiod. De analoga marksändningarna skall således ha upphört helt den 1 februari 2008. (prop. 2002/03:72, bet. 2002/03:KU33, rskr. 2002/03:196). En särskild kommission (Digital-tv-kommissionen) har förberett skiftet från analoga till digitala marksändningar och samordnar den informationsverksamhet som behövs. I takt med att de analoga marksändningarna fasas ut och ersätts av digitala marksändningar kommer ingen kanal att vara ensam om att sända tv-program med reklam via det analoga marknätet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område ändras så att den rörliga delen av koncessionsavgiften på televisionens område reduceras etappvis varje halvår fr.o.m. andra halvåret 2005 t.o.m. andra halvåret 2007.

De analoga sändningarna upphör successivt under de olika etapperna. Eftersom reduktionen bör vara närmare knuten till när möjligheten att se analoga sändningar upphör har regeringen, i förhållande till tidigare utredningsförslag, justerat de procentandelar med vilka den rörliga avgiften bör reduceras. Avgiften föreslås reduceras i fem etapper med ett procenttal som avrundat motsvarar dels den andel av befolkningen som inte har möjlighet att se analoga sändningar sedan föregående etapper, dels halva den andel av befolkningen som ingår i den aktuella etappen.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006 men föreslås tillämpas för tid fr.o.m. den 1 juli 2005.

Utskottets överväganden

Reducering av den rörliga delen av koncessionsavgiften

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag och avstyrker motion 2005/06:K454 (kd) yrkandena 3 och 4.

Jämför reservation 1 (kd).

Gällande bestämmelser

Lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område trädde i kraft den 1 mars 1992. Enligt 1 § skall koncessionsavgift betalas av ett programföretag som har tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) att sända tv-program med analog sändningsteknik under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet. Koncessionsavgift består enligt 2-4 §§ av dels en fast del, dels en rörlig del som baseras på reklamintäkterna från sändningar med analog sändningsteknik och sändningar som i huvudsak överensstämmer med dessa sändningar.

Radio- och TV-verket fastställer enligt 5 § före den 1 januari varje år den fasta koncessionsavgiften per månad för det följande kalenderåret. Avgiften skall enligt 6 § betalas före utgången av den månad som avgiften avser.

Senast den 1 mars respektive den 1 september meddelar Radio- och TV-verket beslut om det belopp till vilket den rörliga delen av koncessionsavgiften för television uppgår för föregående halvår. Avgiften skall betalas senast den 31 mars respektive den 30 september.

Reducering i förhållande till nedläggningen av analoga sändningarna

I proposition 2004/05:155 Koncessionsavgift på televisionens område m.m. anförs att redueringen av koncessionsavgiften bör kopplas till den takt i vilken de analoga sändningarna faktiskt upphör och påbörjas i nära anslutning till att nedläggningen av de analoga sändningarna inleds.

Regeringen beslutade den 22 juni 2005 om de återstående etapperna av digital-tv-övergången. Det betyder att redueringen av koncessionsavgiften kan grundas på ett beslut om hela övergången från analog till digital teknik.

Teracom AB har beräknat hur stor andel av befolkningen som omfattas av varje etapp i nedläggningen. Regeringen anser att uppgifterna är tillräckligt tillförlitliga för att ligga till grund för en reduering av koncessionsavgiften. Invändningar mot detta har rests från remissinstanser som ifrågasatt

bl.a. betydelsen av att många hushåll skaffar mottagarutrustning i god tid före digital-tv-övergången. Konkurrensförutsättningarna kommer därigenom i viss mån att påverkas även innan de analoga sändningarna faktiskt upphör i respektive område. Regeringen föreslår att koncessionsavgiften reduceras med början den 1 juli 2005. I enlighet med vad flera remissinstanser anfört bör dock större hänsyn tas till det faktum att nedläggningen av de analoga marksändningarna sker successivt under respektive etapp i digital-tv-övergången.

Regeringen anser dock att det finns skäl att inte grunda en reduktion av koncessionsavgiften på mätningar av räckvidd för olika kanaler. En anledning till detta är att TV 4:s konkurrenter till viss del själva kan påverka graden av tillgänglighet genom kryptering av de digitala marksändningarna. Ett annat skäl är att koncessionsavgiften är att betrakta som en skatt varför den måste regleras i lag. Därför är det i princip inte möjligt att delegera till en nämnd att bestämma avgiften med utgångspunkt i mätningar av räckvidd. Regeringen anser mot denna bakgrund att reduktionen skall grunda sig på regeringens beslut om etappvis nedläggning av de analoga marksändningarna.

Motion

I motion 2005/06:K454 av Ingvar Svensson m.fl. (kd) anser motionärerna att regeringen har misskött frågan om reduktion av koncessionsavgiften för TV 4. Motionärerna anför att konstitutionsutskottet i samband med att frågan om koncessionsavgift behandlades under våren 2001 konstaterade problemet med skillnaden mellan att sända annonser med analog sändningsteknik och med digital teknik. Motionärerna anför vidare att riksdagen då gav regeringen till känna att regeringen skyndsamt borde utreda möjligheten att koncessionsavgift endast skall betalas för sändningar av reklam med analog sändningsteknik. Inte i någon av de propositioner på området som regeringen har avlämnat därefter löses den grundläggande frågan om avvägning av koncessionsavgiften i förhållandet mellan analog och digital sändningsteknik. Så görs inte heller nu.

Avtrappningen av koncessionsavgiften bör göras utifrån genomslaget för det digitala marknätet. Riksdagen kan mycket väl genom successiva beslut fastställa avtrappningen av koncessionsavgiften. Motionärerna anser därför att regeringens förslag bör avslås (*yrkande 3*) och regeringen bör återkomma med förslag om reduktion som bygger på det faktiska genomslaget för det digitala marknätet (*yrkande 4*).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag och anser att reduktionen skall genomföras på det sätt som regeringen föreslagit.

Utskottet bedömer att det inte är praktiskt möjligt att regeringen vid varje etapp av nedläggningen av de analoga marksändningarna skall återkomma till riksdagen med förslag om reduktion. Utskottet föreslår därför

att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område och avslår motion 2005/06:K454 (kd) yrkandena 3 och 4.

Avveckling av koncessionsavgiften

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motion 2005/06:K340, yrkande 8.

Jämför reservation 2 (m).

Motion

I motion 2005/06:K340 av Göran Lennmarker m.fl. (m) som framställdes under allmänna motionstiden hösten 2005 anser motionärerna att öppenhet för ny teknik och enskilda aktörers etableringsfrihet bör minska värdet av det privilegium som TV 4 tilldelats vad gäller reklamfinansierade mark-sändningar. De särskilda krav som ställs på TV 4, bl.a. i form av koncessionsavgift, bör därför enligt motionärerna avvecklas (*yrkande 8*).

Utskottets ställningstagande

Såsom regeringen konstaterar i propositionen finns det för tiden efter att det analoga marknätet har släckts ned inte grund för att ta ut koncessionsavgift. Motionärernas yrkande torde därigenom vara tillgodosett. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motion 2005/06:K340 (m) yrkande 8.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Reducering av den rörliga delen av koncessionsavgiften, punkt 1 (kd)

av Ingvar Svensson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ger, med avslag på regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, regeringen till känna som sin mening vad som anförs i reservationen om successiva beslut om reduktion av koncessionsavgiften. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K454 yrkandena 3 och 4 samt avslår proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 17 punkt 1.

Ställningstagande

Det förslag till reduktion av koncessionsavgiften som regeringen lämnar i propositionen baserar sig inte på mätningar av räckvidd för olika kanaler. Propositionen bör därför avslås. Riksdagen bör i stället ge regeringen till känna att den skall återkomma till riksdagen med förslag om reduktion som bygger på det faktiska genomslaget för det digitala marknätet. Detta kan ske genom att regeringen återkommer successivt med förslag om minskning av storleken av koncessionsavgiften.

2. Avveckling av koncessionsavgiften, punkt 2 (m)

av Göran Lenmarker (m), Henrik S Järrel (m) och Nils Fredrik Aurelius (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avveckling av koncessionsavgiften. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:K340 yrkande 8.

Ställningstagande

Ny sändningsteknik och enskilda aktörers etableringsfrihet urholkar snabbt värdet av det privilegium som TV 4 en gång tilldelades när det gäller ensamrätten att sända reklam i det numera krympande analoga marknätet. TV 4:s koncessionsavgift bör därför avvecklas snarast.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006 Utgiftsområde 17:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område (avsnitt 2.1 och 5.8).

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:K340 av Göran Lennmarker m.fl. (m):

8. Riksdagen beslutar att koncessionsavgiften för TV 4 avvecklas i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:K454 av Ingvar Svensson m.fl. (kd):

3. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om ändring av lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag om reducering av koncessionsavgiften baserat på det faktiska genomslaget av det digitala TV-marknätet enligt vad i motionen anförs.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

dels att nuvarande 4 a § skall betecknas 4 b §,

dels att rubriken närmast före 4 a § skall sättas närmast före 4 b §,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Sedan avgiften beräknats enligt 4 § skall den reduceras med

– 2 procent för andra halvåret 2005,

– 14 procent för första halvåret 2006,

– 32 procent för andra halvåret 2006,

– 53 procent för första halvåret 2007 och med

– 84 procent för andra halvåret 2007.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006. Lagen skall dock tillämpas för tid från och med den 1 juli 2005.